

במה בהמה פרק חמישי שבת

נב.

עין משפט נר מצוה

א ה א מ"י פ"כ מהל' שנת
הלכה יא:
ג א מ"י שם פ"כ מהל' סה
טושה"א א"ח ס"י שה
ספ"ק י:
ד א מ"י שם פ"כ מהל' סה
פ"ה ארומה הלכה ז' סה
ע"ן ולג טושה"א א"ח ס"י
שה ספ"ק ד:
ח ה מ"י פ"כ מהל' שנת
הל' (ח) טור וטו"ע שם
ספ"ק ה:
ט א מ"י פ"כ מהל' כלס
הלכה ו:
י א שם הלכה ז'
יא א שם הלכה ט':

מוסף תוספות

א. [א]ע"י דאמר דשמואל הלכה כחנניא דאמר גטירותא יתירתא לאו משיח הוא לית הלכתא כהונה. ספקי הלכה' סתם פ"ה. דפ"ק ע"ה. ספקי הלכה' סתם פ"ה. ג. רוב. מ"ס הלכה' T. ולא קאמי' חיובא וכו' ומדאכפלו ופירקו כדלחא אליבא דרב דאמר ר' יוחנן הלכתא כחנניא. מ"ס הלכה' ה. ל"פ שאינה צריכה קמירה. מג"ל סתם פ"ה. ו. שקינים הם ומרדים בקל. מג"ל סתם פ"ה. ו. דאמר רב יוסף חזינא להו לעגלי דרב הונא דיוצאין באפסריהם כרוכים בשבת וכו' דרב הונא תלמידיה דרב הוה דאמר בפ"ה וא"פ"ה שרי בעגלים. מהו נראה דוקא עגלים דוקא אבל שוורים גדולים שאין דרכם למרוד הרי הם כפרה. אורחות ה"ב שנת סתם פ"ה אות ט"ו. דרסן שלנו כמו שרי שלהם לדרידן נטירותא ודוס בורסן. מ"ס הלכה' ט. אשכחן הלכה למעשה. מ"ס הלכה' יא. ו"א. יע"ל. יא. ולמה טרוח לשנוי כל הגני שנויי. יע"ל. יב. ו"א. ולמה הונא אח מתירא דהני יוצאין כרוכין לימשך היכי תריץ לה. י"ל. יע"ל. ג. לטעמיה. יוצאין. מ"ס הלכה' יד. דוקא שיוכל. מ"ס הלכה' טו. ב. כגון. מ"ס הלכה' טז. שיוכל להכניס ידו שם ולהתפשט בה אם תרצה לברוח. מ"ס הלכה' ולפוקי שלא תהא הבריכה בענין שלא יוכל להכניס ידו בינתיים לאחור בה. יע"ל. יז. שישאר קצת לימשך בה. רש"י. שיהא נוח לימשך בו. מ"ס הלכה' יח. מכלל דר"ל זיל דלאחר שנעשו בני בהמה אין מקבלין טומאה. ח"י ה"ק. יט. דאפילו לבטל קבלת טומאה מכאן ולהבא לא אמרינן טומאה מ"ס הלכה' טי. מכלל טומאה נפקא. [א]לא לכת. יע"ל. יב. ו"א. קמ"ל. יע"ל. יג. מ"ס חטאת. מ"ס הלכה' כד. וכתוב במי חטאת (במדבר יט. א) למשמרת. דבעו לעבד להו שימור. אפ"ה לא חיישינן להכי וסחטם מזה מי חטאת והרי ורזיו הוא. יע"ל. כד. דפרך עלה טבילה מאן דכי שמיה. מ"ס הלכה' כה. לית ליה צמדין כדמתרגומין שירין. ואקשינן וכי טענת של בהמה בני קבלי טומאה ניתו והתנן בכלים

דאיסופז דעסיה. להודיעו שלא נתכוונתי: צפורמציא. מי הוי נטירותא יתירתא לגביה או לא: הלכה כחנניא. ולא איכפת לן אי הוי נטירותא יתירתא: יולאש באפסר. אם תחבו בחקיקת קרן אבל בקשירה בעלמא לא דילמא שלפא מרישה מתוך שראשה דק והיא מתנתקת לכהן ולכהן כשמושיקין אותה והיא לאתמי ארבע אמות ברשות הרבים: **סחז לה בוקנה.** שקשר שער זקנה כמין נקב ותחב האפסר לתוכו: **מנתחא.** מתנתקת וקופלת אנה והנה לברוח מידו: **כאיז לה.** הוקן שנחלש השער ומכאיבה: **סחן הספ.** כסוף פרוקין: ולא פרה ברצועה שצין קרניה: **לנוי.** שזבועה וקולעה לנוי בין קרניה כמין קליעה מתקן לקרן קרניה אוחזה בה: **לשמר.** שאוחזה בה: **אסור.** דפרה מינטרא בלא אחיזה אלא מוליכה לפניו וקסבר נטירותא יתירתא משי הוא: **ולשמר מוסר.** קסבר נטירותא יתירתא לאו משי הוא: **ארבע בהמוס.** וקס"ד דהכי קאמר באפסר יולאש ולא בחטס אלמא נטירותא יתירתא משי הוא: **ומאי הוי.** דמסמית הוה דשמואל מקמיה הייחא סמי הייחא מקמי הא: **דאיסמר.** כהניא דשמואל הוה דשרי וההוה דמחליפין כדאוקיימנא דלא למעוטינהו מחטס אלא למעוטי צעליה. לפרה אדומה: **במוסרה.** אפסר: **צמוליכה מעיר לעיר.** וקח פרה פונה למקום מרדף שלה ורתיך לאוחזה כשמוליכה לעיר אחרת ולא נטירותא יתירתא הוה אלא אורחא הייחא: **שאני פרה.** אדומה: **דדמיס יקריס.** וצני נטירותא יתירתא משולדה: **יולאין כרוכין.** הרצועה שצני זאורן ואע"פ שאינו אוחזה לאו משי הוא ולנוי נמי אורחייסו הוא: **נמשין.** שמוסכה ברצועה הקבועה בטבעת השיר: **יולאין נמשין.** דנטירותא אורחא הוא: ואין יולאין כרוכיס. ולנוי לאו אורחא הוא: **כרוכין לימשך.** כרוכיס כרוכין שיוכל להכניס ידו בין הכרך לזאור או יניח מעט מן החבל שאס צלת בצרות ימרה ויחמונה: **מולאות.** פרדות: **דאי ס"ד רב דימי נמשין לחוד קאמר.** אבל כרוכין לא ולא אתא לאשמעינן אלא דמולאות משתמרות באפסר ולא הוי משי לכו: **מדרכ יהודה אמר שמואל נפקא.** דקס"ד קדיבנה רבי מיניה דרבי שמעאל צבדי יוסי: **טענה אדם.** שנתן בארבע לנוי: **עמאה.** דמכשטי הוא. וממדין ילפינן דמנה בהן מכשטיין אלעדיה וממדין וגו' ואכלולה קאי מתחטאו אתס ושצייס (במדבר ל). **טענה בהמה.** כגון שיר: **טענה כלים.** כעין שעושין צראש ידות הכלים: **ושאר כל הטענות.** כגון העשויות לללת: טהורות

אמר שמואל הלכה כחנניא. פ"ק"א² דהלכה כר"ב³ דלמנר בין לנוי בין לשמנר אסור מדמשני אב"י ורצ"ה ורצ"ה דהווי צתראלי ארבייה² הויה דקשרה בעליה במוסרה¹ ועוד דקיי"ל⁴ ס' דהלכתא כר"ב באיסורי הלך אומר הרב פור"ת דכל נטירותא יתירתא אסור כגון פרה באפסר⁵ וככל נוי בהמה אסור ללאת ומייה עגלי"ש יולאש באפסר כדלמנר כחנניא⁶ יולאש סוס צרסן דאורחיה צבדי או באפסר⁷ אבל צנייהס צרסן ובאפסר אסור ומותר להשיס הרסן או האפסר צראש הסוס בשבת ואין צו איסור טלטול דמיון הוה לצבמה יודס המנהיג סוס צרסות הרדס יזרר שלא יולאש ראש המצל מתחת ידו טעפ ומה שצין ידו לסוס יגדיה מן הקרקע טעפ דלכי אמרינן לקמן בפרקין⁸ ומותר לכרוך חזל האפסר סביב זאור הצבמה וללאת דהא⁹ עגלי רכב הונא ומולאות של בית רבי יולאש כרוכין:
אדרבה תסתיים דשמואל הוא דאמר ר' יוחנן: תמימה לרש"י¹⁰ מה דרשינן פחותה היא שמואל מחליפין לפני רבי כו' דלכאורה משמע דהא דקאמר לעיל לא למעוטי נאקה באפסר דכל זה מדברי שמואל: **קשרה בעליה במוסרה.** ה' מני לשנויי ה' מני חנניא הי"א¹¹ וה' דמשמע צריס כהונס (צ"ק נה): דמוסרה שמירה פחותה היא לנינו דוקא צבור: **או יוצאין כרוכין.** פ"י כקונט' דמיון לנוי וכן פירש צמתיתין וקשה לרש"י¹² ולהרב פור"ת¹³ דלעיל משמע דלנוי לכו"ע אסור ומירן הרב פור"ת¹⁴ דצהא פליגי דרז הונא סבר דנטירותא נמי איכא כרוכיס ו"ל ימשך¹⁵ שיש חלל בין אפסר לזאור שהוא נוח לימשך כשירצה¹⁶ ושמואל סבר כרוכין לא הוי נטירותא: **במתניתא תנא כרוכין לימשך.** כרוכיס ו"ל ימשך¹⁷ שיש חלל בין אפסר לזאור שהוא נוח לימשך כשירצה¹⁸ ושמואל סבר לימשך דוקא¹⁹ שיש חלל תלוי באפסר: **בבבאין מנוי אדם צניו בהמה.** פירש"י²⁰ ועודו לאדם שנתא²¹ וצמס פירש כך דלפילו אחר שיחדו לצבמה מקבל טומאה שאינו עולה מלקבל טומאה מכאן ואילך אלא צניו מעשה דמוסכה צפ"ק לוסכה (דף ג.) גצי קולר לאכילה ונמלך לסיכור²² ורש"י²³ בעצמו פירש כן צריס צמה לשינה (למנן נה): **כ' וסופת שאור שיחדו לשינה דלמנן כ' טהור כ' אורי**
דמיירי כשיס שניו טענה:
י' ומוזין עריהם במקומן. בגאטריך לאשמעינן צמקומן²⁴ דלא חיישינן שמה תפול הזאה על הצבמה ויפסלו²⁵ דתנן במסכת פרה (פ"ג מ"ג) נתכוון להזות על האדם והזה על הצבמה אס יש צאוזו [לא] ישנה²⁶: **י' וישוברים במקומן.** לקשה הר"ר אליעזר אהלי לא מקשה הכ' טבילה מאן דכר שמייה דפרך צריס צמה אשה (דף מ.) אמאי דתנן ולא תטבול עד שתרפס²⁷ ומירן ר"ת דהכל לא פריך משום דמנמי מיירי צדין כלים שמחלק צין כלי לכלי ואיזי מותר ללאת צו ואיזה אסור ואגב אורחיה אשמעינן שאר דיני כלים ומזין עליהם וטובלן צמקומן (למנן דף סו.) דקיעטע יולא צקב שלו ואס יש צו בית קבול כמותין טמא אבל צריס צמה אשה²⁸ דמיירי צדיני כלים²⁹ ואשמעינן דין טבילה אשה פריך שפיר טבילה מאן דכר שמייה³⁰ והא

א) למנן נה: ג) מוספ' פ"ה: א) ס' ח' לוי ור"ב מני הוה עלה אהמני וכו', ד) [למנן נה: ס) [סס] ו) כלס פ"כ מ"א, ו) [מנן נה: ס) [נטרות ור"ב] ט) שייך לע"פ, ו) צ' דמוס' אלו שייך לעיל במשנה:
תורה אור השלם
1 זאת חקת התורה אשר עשה יי' לאמר דבר אל בני ישראל וקחתי אתך קרה אקדמה המיחה אשר אין קרה במח אשר לא עשה עליך על:
במדבר יב ט
הגהות הב"ח
א) רש"י ד"ה דלמנן וכו' דלאו למעוטי גמול מחטס אלא: ג) תוב' ד"ה אמר וכו' למנן צפריקין. י"ב צ"ד נד ע"ג:
גליון הש"ס
תוב' ד"ה בבאין וכו' ובתפ"ה שאור שיהיו לישיבה דאמר מורה. מולין קנט ע"א וע"י צ"ב י"ט ע"ב מוס' ד"ה מיוקן ליה:
מוסף רש"י
ולא ברצועה שבין קרניה. דמשאו הוה ל' (למנן נה):
רב נסים גאון
פרק חמישי במה בהמה שאני פרה דמייה יקריך. במסכת ע"ז בפרק אין מעמידין בהמה (דף כד) דברו עלה פי דר"ק לאמ קאל ר"א אומר ישראל הוי שמרין אותה מעשה שנצודה הסב מאנא אל תיריך קאלו עלי טריק אל סואל מנא דיעינן וגו' אל גוזאב אמר רב ליה דברו בזה הענין וכן שאמר רבי אליעזר לפי מה שבו היריך אמרו בדין שאלה מנא דיעינן, ובהא התשובה] אמר רב כהנא כוס אדום מצביח לפניה בשעה שעולה עליה זכר, אי הכי אמאי דמייה יקרין הויאל ושהי טהרות פוסלות בה.
רבינו הגואל
ואמר בין לנוי בין לשמנר אסור, ושמואל אמר לנוי אסור לשמנר מותר. ומובחנין ביה קשרה לפרה אדומה כלבה במסורה כשרה, קשיא לרב דאמר לשמנר בשבת אסור שנצמחה מוסרה בפרה (מחזיק) [משאין] והמשאוי פוסל פרה, אמאי קניי כשרה. ופירוק אביו ורסא ורבינא דהוה בתרא, וכליל לשמר כמשאוי והכא בפרה מורדת ומשום הכי לא הויה מוסרה משי עליה, אבל כולי עלמא משאוי הוא כרב. ומדמשני רבינא לאוקמה כרב פסע מינה חילכתא כוונה דרב. ויצאין כרוכין, שהווי אפסריהן כרוכין על צוהריהן. ובישוי דבבאין כרוכין וקס"ג נמשכין מולאות, פ"י פרדות של בית רבי הוי יוצאות באפסריהן כרוכין בשבת. ויצאין נמשכין בשיר ומזין עליהן וטבלין במקומן. פ"י שיר, כעין צמדין כדמתרגומין שירין. ואקשינן וכי טענת של בהמה בני קבלי טומאה ניתו והתנן בכלים